

Nr 45.

Ankom till Riksdagens kansli den 3 maj 1911 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af 6, 23 och 24 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Genom en den 21 april 1911 dagtecknad proposition, nr 205, hvilken af båda kamrarna hänvisats till lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

om ändrad lydelse af 6, 23 och 24 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Häriigenom förordnas, att 6, 23 och 24 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura skola erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

Företer i handelsregistret införd firma likhet med en i handelsregister, föreningsregister eller aktiebolagsregistret tidigare införd firma, och lider därigenom innehafvaren af sistnämnda firma förfång, äge domstol på talan af denne förbjuda innehafvaren af förstnämnda firma

att efter viss tid använda firman äfvensom ålägga honom det skadestånd, som pröfvas skäligt.

Menar någon eljest, att en i handelsregistret verkställd inskrifning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphäfvande samt om skadestånd föras vid domstol.

23 §.

Försummas anmälan, som ofvan föreskrifves, eller har, efter det registrering af firma vägrats eller upphäfts, den anmälningsskyldige försummat göra ny anmälan, då skall enskild näringsidkare, bolagsman eller annan, som till sådan förseelse gjort sig skyldig, straffas med böter från och med fem till och med ett hundra kronor.

Hvar, som i anmälan till handelsregistret mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med tjugufem till och med ett tusen kronor, där ej förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

24 §.

Förseelse, som i 23 § 1 mom. är med ansvar belagd, skall åtalas hos polisdomstol i den ort, där den ifrågavarande rörelsen drifves, om särskild sådan domstol är där inrättad, men eljest hos poliskammare eller, om poliskammare icke finnes, vid allmän domstol; och gälle i fråga om klagan öfver domstols eller poliskammares beslut i dessa mål hvad i allmänhet är angående besvär i brottmål stadgadt.

Böter, som ådömas enligt 23 §, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, förvandlas de enligt allmänna strafflagen.

*Utskottets
yttrande.*

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande proposition har föredragande departementschefen till statsrådsprotokollet den 7 april 1911, hvaraf utdrag bifogats propositionen, anfört följande:

»Första stycket af 128 § i lagen om aktiebolag den 12 augusti 1910 lyder så: Företer aktiebolags registrerade firma likhet med en i handelsregister, föreningsregister eller aktiebolagsregistret tidigare införd firma, och lider därigenom innehafvaren af sistnämnda firma förfång, äge domstol på talan af denne förbjuda bolaget att efter viss tid

använda förstnämnda firma äfvensom ålägga det skadestånd, som pröfvas skäligt.

Genom denna bestämmelse hafva således enskild näringsidkare, handelsbolag, ekonomisk förening, bankbolag och aktiebolag erhållit ett effektivt medel att förhindra, att deras firma dem till förfång annekteras af ett aktiebolag. I den nya sjukkasselagen af den 4 juli 1910 har genom motsvarande bestämmelse i 87 § enahanda firmaskydd beredts sjukkassa, ekonomisk förening och försäkringsbolag gentemot sjukkassa. Och i de för innevarande års Riksdag genom nådiga propositioner framlagda förslagen till lagar om ideella och ekonomiska föreningar och till lag om bankrörelse hafva enskild näringsidkare, handelsbolag, förening, bankbolag och aktiebolag erhållit enahanda firmaskydd gentemot ideell förening, ekonomisk förening och bankbolag.

På sätt Riksdagens justitieombudsman i underdånig skrifvelse den 8 november 1910 framhållit torde följdriktigheten fordra, att i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura intages en bestämmelse, motsvarande första stycket af 128 § i nya aktiebolagslagen, och att således enskild näringsidkare, handelsbolag, förening, bankbolag och aktiebolag erhålla ett medel att skydda sin firma från att annekteras af enskild näringsidkare eller handelsbolag. En bestämmelse i nu angifna riktning torde därför införas i 6 § af sistnämnda lag, och torde i samband därmed sagda paragrafs nuvarande bestämmelse bringas i öfverensstämmelse med motsvarande stadgande (128 § andra stycket) i nya aktiebolagslagen.

I detta sammanhang torde emellertid jämväl en annan brist i lagen angående handelsregister m. m., hvarpå justitieombudsmannen i underdånig skrifvelse den 18 mars 1911 fäst uppmärksamheten, undanröjas.

Enligt 132 § i nya aktiebolagslagen skall styrelseledamot eller annan, som vid anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffas med böter från och med 50 till och med 2,000 kronor eller fängelse.

I 97 § af den nya lagen om sjukkassor är straffet för motsvarande förbrytelse bestämdt till böter från och med 25 till och med 1,000 kronor.

Äfven gällande banklagar, lagen om försäkringsrörelse och lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet liksom ock de för innevarande års Riksdag framlagda förslagen till lagar om ideella och ekonomiska föreningar och till lag om bankrörelse innehålla bestämmelser, som stadga straff uti nu ifrågavarande hänseende.

I lagen angående handelsregister m. m. stadgas väl (23 §) straff för försumelse att göra anmälan till handelsregistret, men däremot finnes icke någon straffbestämmelse för den, som i anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift. Följaktligen kan, såsom justitieombudsmannen i sistberörda skrivelse framhållit, den, som t. ex. i kommanditbolags anmälan till registret lämnar falsk uppgift angående kommanditdelägarnas insatser, icke härför dömas till ansvar, med mindre handlingen skulle vara straffbar enligt allmänna strafflagen.

För att undanröja den sålunda af justitieombudsmannen påpekade bristen i lagen angående handelsregister m. m. torde till 23 § i samma lag böra göras ett tillägg af innehåll, att en hvar, som i anmälan till handelsregistret mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffas med böter från och med 25 till och med 1,000 kronor, där ej förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

I öfverensstämmelse med hvad jag sålunda anfört har jag låtit inom justitiedepartementet utarbета förslag till lag om ändrad lydelse af 6 och 23 §§ i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.»

Vid granskning af ifrågavarande lagförslag har utskottet icke funnit anledning till någon erinran.

Utskottet får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 2 maj 1911.

På lagutskottets vägnar:

ERNST HÅKANSON.